

DIENOS ŽINIŲ

1946 m. sausio mėn. 10 d.

PASAULIO ŽINIŲ

Siandien pirmojo visuotinio JTO susirinkimo atidarymas

Londonas (BBC) Siandien 17 val. Londone įvyksta pirmasis JTO posėdis. Po atidarymo kalbą pasakys ir Anglijos vyriausybės vardu pasveikins delegatus Anglijos min. pirmininkas Atlee. Po to vienas mažesniųjų valstybių atstovų i kalbą trumpai atsakys. Šios dienos posėdyje bus išrinktas tik pirmininkas. Visos delegacijos jau atvyko. Laukiama tik SSSR delegacijos vadovo Vysinskio, kuris turėtų siandien dar prieš 17 val. i Londoną atvykti. Atlee kalbai duomena labai didelės reikšmės. I. 8 buvo susirinkęs visas Anglijos kabinetas apsvaistinti galutinai Atlee kalbą turiniui. Vakar vadovaujantiems delegatams Anglijos karalius Jurgis suruošė banketą. Jame dalyvavo apie 90 asmenų. Rytoj bus renkami JTO organai. Dienotvarkės svarstymas prasidės tik seštadienį. Paryžiaus radijas praneša, kad galimas dalykas, jog i tolinesnius posėdžius atvyksias pats gen. de Gaulle ir perimsias prancūzų delegacijos vadovybę, jei bus priimta prie labai svarbių klausimų, tiesioginiai liečiančių Prancūzija svarstymo. Amerikos radijas praneša, kad šioje JTO sesijoje busia sprendžiamomi visu pabėgėlių, iskaitant ir žydus klausimas. Svarbiausias šios sesijos uždavinys - atomines energijos kontrolės komisija. Šis klausimas sukele nerimą JAV, nes ~~taip~~ Maskvos nutarimai suprastai taip, kaip atomines bombos paslapties išdavimas. Amerikos kongresas visuomenei ir spaudai buvo pradedę aštriai Maskvos nutarimų kritika. Buvo nurodoma net i gresmę JAV saugumui. Amerikos visuomenei nutarinti Byrnes prieš išvykdamas i Londoną padarė pareiskimą (apie tai jau esame pranešę) Atvykęs i Londoną Byrnes pareis, kad klysta tie, kurie galvoja, jog JAV delegacijos nariu tarpe yra nuomoniu skirtumų atomines energijos klausimu. Be to, Byrnes tik ka atvykęs i Londoną painformavo kitus savo delegacijos narius apie paskutiniuosius savo pasitarimus su Trumanu. Taigi, atomines energijos kontrolės klausimu netenka laukti jokiu Maskvos konferencijos nutarimų pakeitimų šioje JTO sesijoje.

KAS TAI YRA JTO ?

Londonas (BBC) I JTO (Jungtinių Tautų Organizacija) ieina savo metu 51 valstybė. Svarbiausias organizacijos uždavinys - išlaikyti taiką. I siandien prasidejusi susirinkima kiekviena valstybė turejo teigė atsiusti po 5 atstovus

Visuotinis susirinkimas yra vyriausias, bet tik patariamasis - organas, kurio nutarimai kitiems organams nėra privalomi. Kiekviena delegacija turi 1 balsą. Svarbiems sprendimams priimti reikia 2/3 balsų. Be sesijos pirmojo visuotinio susirinkimo tures išrinkti dar 6 nenuolatinius Saugumo Tarybos narius 2 metams. JAV, D. Britanija, SSSR, Kinija ir Prancūzija yra nuolatiniai Saugumo Tarybos nariai. Tuo budu Saugumo Taryba yra 11 nariu. Saugumo Tarybos nutarimai priimti reikia 7 balsų, bet i ju skaičiu turi ieiti visi 5 didziųjų balsai (veto teise), kitaip nutarimai nėra teisei. Saugumo Tarybos nutarimai privalomi visiems JTO nariams. Saugumo Taryba - svarbiausia JTO organas. Tai pasaulio stabas, kurio rankose bus taikos ar karo klausimai. Saugumo Taryba išrinkta gen. sekretoriui, kuriuo bus, kaip spejama kuris nors aukštas karininkas. Jis sudarys atitinkama tarptautini valdininku kadra. Saugumo Tarybos valdžioje bus ir tarptautine kariuomene. Be to, visuotinis susirinkimas tures išrinkti ukio ir socialiniu reikalu Taryba ir patikėtiniu Taryba (atitinkamoms sritims ar kolonijoms valdyti) ir paskirti JTO gen. sekretoriui. Šioje sesijoje tures buti nustatyta ir nuolatine JTO būstine, kur yra numatyta Amerikoje. Turetu buti sudaromas ir tarptautinis teisimo tribunolas, apie ji dar negirdėti nieku. kalbant. Balandžio mėn. ar gegužės mėn. JTO vel susirinks, bet jau nuolatineje būstineje. Po to, rugsejo mėn. numatytas sekantis susirinkimas. Numatyta kas metai rugsejo mėn. saukti visuotinius susirinkimus, jeigu nebus ypatingu reikalu, del kuriu reiketu anksčiau susirinkti. JTO skiriasi nuo Tautų Sąjungos tuo: 1) Visos didziosios valstybes i JTO ieina, o Tautų Sąjungoje JAV ir SSSR nedalyvavo. 2) uz taikos išlaikymą pagrindine atsakomybe turi didziosios valstybes, bet ne visi nariai. 3) nutarimai vykdymai parenti yra karo jėga, kurios T. Sąjunga neturejo. 4) JTO nutarimai priimti uztenka 2/3 balsų, tarp T. Sąjungoje visi nutarimai turejo buti priimami vienu balsu.

TRUMPŲ ŽINIŲ

-(BBC) Vakariktis angliu M. Guardian raso, kad daug kas žiuri i JTO susirinkimą skeptiskai ir daug ko nesitiki.

-(BBC) Rumunijoje dėl vyriausybės išpletimo susitarta. Į vyriausybę jau priimti vienos agrarų vadovaujantis asmuo ir vienos tautinių liberalų. Abu naujieji vyriausybės nariai jau prisaikdinę.

-(BBC) Bulgarijoje krizė tęsiasi ir toliau. Vakar į Maskvą atvyko Bulgarijos min. pirmininkas, lydimas užs. k. ir vid. reik. ministerių. Aerodrome juos sutiko Molotovas, visa eile kitų SSRS aukštu pareigūnų ir diplomatinis korpuso narių. Min. pir. Georgijevas priėmė Staliną. Atsilankymo tikslas nežinomas.

-(BBC) Daugumos delegacijų į JTO susirinkimą jau Londone. Vakar atvyko ir SSRS delegacija, bet be pirmininko. Delegacijos pirmininkas Visinskis, manoma šiandien aplėis Rumuniją ir vyks į Londoną. Byrnes atvykimo laukiama šiandien 16 val.

-(Austrijos rad.) Švedų k. gavo iš Kontrolės Tarybos Vokietijai nota, kurioje reikalaujama išsiųsti iš Švedijos visus nepagaidaujamus vokiečius.

-(Austrijos rad.) Amerikoje prasidėjo didelė drabuzių rinkliava nukentėjusiems Europos kraštams. Prez. Trumanas išleido atsisaukimo į tautą, ragindamas kuo gausiausiai aukoti.

-(BBC) JAV sudaryta 5 asmenų komisija duoti pasiūlymams atominės energijos klausimais.

-(Frankfurto rad.) JTO pirmoji sesija Londone kaip numatoma užtruks 6 savaites.

-(BBC) Persijos delegacijos pirmininkas pareiškė JAV delegacijos nariui Stettinui, kad šioje sesijoje Persijos-SSRS ginčas nebusis keliamas.

-(Vilniaus rad.) Tassas grietiai komentavo vieno Baryžiaus laikraščio žinią, būk eina kruvini susiretinimai ir net jau prasidėjo karo veiksmų tarp Turkijos ir SSRS Turkijos-Kaukazo ir Turkijos-Bulgarijos pasieniuose. Tas laikraštis megstas pranesinėti provokacines žinias.

-(Madrido rad.) Karinomenės eventos progą per Fri Karalius Franco priėmė karinomenės atstovus. Laivyno ministras visos karinomenės vardu pareiškė bealyginę istikimybę.

-(Madrido rad.) Iš Vasingtono esą pranešama, kad Prancūzijos ir JAV atstovai santykiams su Franco Ispanija priklausysia nuo Anglijos laikymosi, o Anglija esą negalvojanti nei diplomatinio santykių nutraukti, nei daryti ukinio spaudimo.

IS LIETUVON (Vilniaus radijas)

Kandidatai į SSRS Aukščiausiąją Tarybą

Jau skelbiame kandidatus į SSRS Aukščiausiąją Tarybą. Kaune eina Snieckus, Petrauskas ir Lukosevičius, Vilniuje - Kareckas, Bartasiūnas, Turklovas ir Kogonovas, Siauliuose - Sumauskas, Reisyte ir Steigienė, Klaipėdoje - Grisinis, Panevėžyje - Paleckis, Margis ir gen. mjr. Mačiūskas, Ukmergeje - Niunka, Bagdžiūnas, Marijampoleje - gen. Vitkauskas ir Ambrasevičius, Alytuje - Venclovas, prof. Žiugžda, Vilkaviškis - Treigienė, Raseiniuose - Misiene, Maseikiuose - Vaitiekaitis, Utenoje - Staneliene, Birzuose - Pakuleckas, Kedainiuose - agr. Krikečiūnas, Taurageje - plk. Motieka, Trakuose - Stonaitė, Svencioneliuose - Sokolovas, Telsiuose - Preikšas ir Gedvilas, Zarasuose - Bichacenko, Rokiškioje - Macevičius.